

Täysistunto

Keskiviikko 30.3.2022 klo 14.01—17.14

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 30/2021 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 1/2022 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Matti Vanhanen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Käsittelyn pohjana on maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö MmVM 1/2022 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Yleiskeskustelu, edustaja Kalmari.

Keskustelu

16.10 **Anne Kalmari kesk** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Silloin, kun puhutaan kaloista, ei valitettavasti voi oikein lyhyesti puhua, joten oli pakko nousta oikein tänne.

Käsittelyssä on hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annetun lain muuttamisesta.

Jos vähän yleistä ensin: Suomen ja Norjan välinen rajajoki, Tenojoki, on sivuvesistöineen koko maailman tärkeimpiä Atlantin lohien lisääntymisjokia. Tenon lohikantojen tilassa havaittiin vuonna 21 hälyttäviä muutoksia. Mereltä palaavien lohien määrä on vähentynyt, ja Tenon lohikantojen tila on tällä hetkellä historiallisen heikko. Lohenkalastuksen kieltö Tenojoen vesistössä sekä laajalla merialueella vuonna 21 vaikutti nousukalamääriin positiivisesti, mutta nousumäärä on silti varsin pieni. Arvioiden mukaan Tenojokeen nousi kesällä 21 enemmän Tyyneltämereltä peräisin olevia Kuolan niemimaalle istutettuja kyttyrälohia kuin Atlantin lohia.

Suomen ja Norjan yhteisellä lohienkalastuksen säätelyllä on pitkät perinteet, ja nykyinen kalastussopimus ja siihen liittyvä kalastussääntö tulivat voimaan 2017. Maa- ja metsätalousvaliokunta on vuoden 21 lopulla käsitellyt hallituksen esitystä kalastuksesta Tenojoen vesistössä tehdyn sopimuksen 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun kalastussäännön voimaansaoloajan pidentämisestä noottienvaihdolla Norjan kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi.

Valiokunta katsoo, että ensisijaisena tavoitteena tulee olla lohikantojen tilan turvaaminen. Kalastuksen säätelyä Tenojoella tulee neuvotteluissa kehittää kohti kappale- tai päivä- ja kausikohtaisen kiintiön määrittämistä. Pyydystä ja päästä- eli catch and release -kalastuksen kieltäminen olisi erityisesti Tenojoella perusteltua jokeen nousevien lohien suojelemiseksi ja kuolleisuuden vähentämiseksi. Lohikantojen tilasta huolehtiminen turvaa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 33/2022 vp

kalastuskulttuurin ja sitä kautta osaltaan myös saamelaiskulttuurin säilymisen pitkällä aikavälillä.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annettua voimaansaattamislakia. Tässä säädetään muun muassa siitä, mitkä tahot vastaavat sopimuksen toimeenpanoon liittyvistä tehtävistä Suomessa — eli viranomaiset ja Lapin kalatalousalue. Lisäksi laissa annetaan tarkemmat määräykset kalastuslupien myynnistä ja luvan hinnoittelun perusteista. Hallituksen esityksessä esitetyt muutokset liittyvät kalatalousalueen tehtävien täsmentämiseen, kalastuslupien maksuttomuuteen alle 18-vuotiaiden osalta ja ulkopaikkakuntalaisten kiinteistönomistajien niin sanotun erityisen kalastuslupakiintiön määrittämiseen.

Hallituksen esityksessä ehdotetun voimaansaattamislain muutoksen tarkoituksena on sujuvoittaa Tenon kalatalousalueelle Lapin ely-keskukselta vuoden 21 alussa siirtynyttä luvanmyyntitehtävää. Maa- ja metsätalousvaliokunta katsoo hallituksen esityksen mukaisesti, että säätämällä osasta kalatalousalueelle annetuista tehtävistä voimaansaattamislaila ja sen nojalla annettavalla asetuksella edesautetaan kalatalousalueen toimintaedellytyksiä. Perustuslakivaliokunnan lausunnossa esitettyjen näkökohtien vuoksi voimaansaattamislain säännöksiä esitetään kuitenkin täsmennettäväksi tietyiltä osin. Eli viittaus hallinnon yleislakeihin kattaa selkeästi lait kokonaisuudessaan, ja kalatalousalueen toimielimien jäseneen ja toimihenkilöön sovellettava rikosoikeudellinen virkavastuu säädetään kosemaan laajemmin koko julkisen hallintotehtävän hoitamista.

Maa- ja metsätalousvaliokunta pitää tärkeänä, että kalastuslupien myyntitehtävät ovat kattavasti valvonnan piirissä. Voimaansaattamislain mukainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen valvonta kohdistuu kalatalousalueeseen, ja kalatalouslupien myyntitehtävissä käytettävien palveluntarjoajien valvonta perustuu maa- ja metsätalousministeriön ja kalatalousalueen väliseen sopimukseen.

Voimaansaattamislakia esitetään muutettavaksi siten, että lain 10 §:ssä säädetään paikkakuntalaisten alle 18-vuotiaitten lupien maksuttomuudesta lasten ja nuorten kalastusharrastuksen ja Tenojokilaakson saamelaisen kalastuskulttuurin edistämiseksi. Tenojoen vesistön perinteinen lohenkalastus on erittäin tärkeää Utsjoen jokisaamelaisten kulttuurin säilymiselle ja kehittymiselle. Kalastuskulttuuriin liittyvän perinteisen tiedon siirtyminen eteenpäin seuraaville sukupolville on tärkeää, jotta kulttuurin harjoittamisedellytykset säilyvät tulevaisuudessakin. Maa- ja metsätalousvaliokunta pitää tärkeänä muutoksen tavoitetta edistää lasten kalastusharrastusta ja erityisesti saamelaisten kalastuskulttuurin välittymistä seuraavalle sukupolvelle.

Vuoden 2017 kalastussopimuksessa osa Suomelle kuuluvista matkailuluvista osoitettiin alueen ulkopuolella asuvien kalastusoikeuden omistajien aseman parantamiseen. Ulkopaikkakuntalaisista kiinteistönomistajista muodostettiin uusi kalastajaryhmä, jolle laadittiin uusi kalastuslupaluokka ja kalastuslupakiintiö nimeltään ”erityinen kalastuslupakiintiö”. Voimaansaattamislain 12 §:ään esitetään muutoksia erityisesti kalastuslupakiintiön käyttöön liittyen. Lupakiintiötä on 12 §:n 2 momentin mukaan jatkossa mahdollista käyttää ainoastaan ulkopaikkakuntalaisen omistuksessa olevan kalastusoikeuden perusteella. Maa- ja metsätalousvaliokunta pitää tärkeänä, että erityisestä kalastuslupakiintiöstä ei voi jatkossa ostaa lupaa vuokratun kalastusoikeuden perusteella. Voimaansaattamislain sääntely saatetaan näin vastaamaan vuoden 2017 kalastussopimuksen ja kalastussäännön tarkoitusta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 33/2022 vp

Voimassa olevan 12 §:n 2 momentin mukaan luvanmyynnistä vastaava taho määrittelee osakasluettelon perusteella kertoimen, jonka mukaan oikeus lupaan määräytyy. Jatkossa erityiseen kalastuslupakiintiöön kuuluvien lupien kiintiön käyttöön oikeuttavan kalastusoikeuden määrästä säädetään hallituksen esityksen mukaan lailla luvanmyyjälle säädetyin päätösvallan sijaan. Tiedon tuottaminen alueen kiinteistöjen omistajista, heidän kotikunnastaan sekä heidän kiinteistöihinsä kuuluvan kalastusoikeuden määrästä erityisen lupakiintiön käyttöoikeuksia varten on jatkossa Maanmittauslaitoksen vuosittaisena tehtävänä.

Perustuslakivaliokunnan lausunnossa esitettyjen näkökohtien vuoksi 12 §:ään ja siinä säädettyyn asetuksenantovaltuuteen esitämme tiettyjä muutoksia. Asetuksenantovaltuus osoitetaan maa- ja metsätalousministeriön sijaan valtioneuvostolle. Lain tasolla säädetään kalastussäännön mukaisesta erityisen kalastuslupakiintiön sisältämien venekalastuslupien ja rantakalastuslupien enimmäismäärästä, eli kolmasosa kaikista luvista, ja siitä, että varaamattomat erityisen kalastuslupakiintiön luvat voidaan siirtää ostettavaksi matkailulupakiintiöön, jos niitä ei käytetä. Säätelystä täsmennetään siten, että siitä käy paremmin ilmi ero ensimmäiseen kalastuslupaan oikeuttavan kynnysarvon ja seuraaviin kalastuslupiin oikeuttavan kertoimen välillä, ja säädetään, että kertoimen suuruutta tulee tarkastella uudelleen myös silloin, jos erityisestä kalastuslupakiintiöstä jää lupia varaamatta selvästi lupien enimmäismäärää vähemmän. Varaamattomien, erityisesti kalastuslupakiintiön lupien siirtäminen matkailulupakiintiöön hyödyttää kaikkia kalastusmatkailijoita ja matkailualan yrittäjiä. Niillä ulkopaikkakuntalaisilla kalastusoikeuden haltijoilla, joiden osuusluku rajajokialueella sijaitsevasta yhteisestä vesialueesta on alle pykälän 3 momentissa säädettävän kynnysarvon eli siis 0,5, ei ole oikeutta ostaa lupavuorokausia erityisistä kalastuslupakiintiöistä, vaan hekin ostavat luvat matkailulupakiintiöstä. Lupatulot tuloutetaan vesialueen omistajille. Varaamattomien lupien siirtäminen matkailulupakiintiöön on maa- ja metsätalousvaliokunnan näkemyksen mukaan näin ollen myös kalastusoikeuden haltijoiden etu ja parantaa osaltaan vesialueen pienomistajien mahdollisuuksia käyttää omaisuuttaan.

Kiitän valiokuntaa rakentavasta otteesta siitä huolimatta, että tähän mietintöön sisältyy vastalause, jossa on hylkäysehdotus. — Kiitoksia.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Autto.

16.19 Heikki Autto kok: Arvoisa herra puhemies! Kiitos valiokunnan puheenjohtajalle, edustaja Kalmarille tämän mietinnön seikkaperäisestä esittelystä. Tiedän, että valiokunta on tehnyt tässä laajaa harkintaa ja lujasti töitä samoin kuin tietysti perustuslakivaliokunta myös. Asiahan ei varmasti ole helppo, mutta eihän siihen pureutumista voi väistää sillä, että asia on vaikea.

Asia on valtavan tärkeä, jos me ajattelemme mahtavaa Tenojokea, yhtä Pohjois-Atlantin tärkeimmistä — ehkäpä tärkeintä — lohijoista ja mietimme sitä, minkälaisessa alennustilassa Teno tällä hetkellä on sen vuoksi, että oma lohikanta Atlantin lohen osalta on taantunut. Toisaalta sitten kyttyrälohi uutena, voi sanoa, haitallisena vieraslajina siellä on ehkä pysyvästi muuttanut jokea, muuttanut kalastuskulttuuria. Kun eletään todella rajua muros aikaa monellakin tavalla, niin tämä asia pitää ottaa täällä valtakunnan tason päätöksenteossa entistä vakavammin.

Norja varmasti osaltaan haluaisi nähdä, että se elinvoima, joka Tenojoen varressa lohen kalastuskulttuuriin liittyen on vallinnut, virtaisi tulevaisuudessa Norjan jokivarsiin ennemminkin kuin rajajokivarteen. No, emme tietenkään halua uskoa, etteikö Norja, vauras naa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 33/2022 vp

purimaamme, soisi myös meille tällaisia pieniä pilkahduksia siitä menestyksestä, mitä varmasti tulevaisuudessakin elinvoimainen jokivarsi voisi kalastuskulttuurin myötä niin paikallisille asukkaille kuin koko Suomelle tuoda, mutta kyllä meidän pitää olla tässä tarkkona, kun Norjan kanssa näitä keskusteluja käydään.

Arvoisa puhemies! En ole itse päässyt nyt — en maa- ja metsätalousvaliokunnassa enkä toki perustuslakivaliokunnassa — tätä lakiesitystä tarkemmin käsittelemään, mutta mielestäni tuolla vastalauseessa on esitetty kyllä rakentava ja hyvä ajatus tällaisesta Tenon kokonaisuutta työstävästä työryhmästä, johon koottaisiin sitten työtä tekemään myös maan parasta juridista osaamista, ja se ajatuksena on varmasti kannatettava. Uskon, että me kaikki haluamme nähdä, että Teno elpyy, kalastuskulttuuri elpyy, turvataan tulevaisuuteen ja se tuo monenlaista menestystä sekä alueille että Suomelle laajemminkin. Siksi tähän aiheeseen paneutuminen on varmasti paikallaan.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Eestilä.

16.22 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies, hyvät kansanedustajat! Ensinnäkin kiitoksia valiokunnalle, että se kyllä käsitteli huolella tätä asiaa, ja me kaikki siellä pohdimme näitä erikoisen hankaliakin pykälä ja periaatteita, mitä liittyy Tenon kalastamiseen. Senhän voi kiteyttää kahteen seikkaan, jotka tulevat sieltä perustuslaista: saamelaisen oikeus harjoittaa ja ylläpitää kulttuuria ja tietenkin sitten omaisuudensuoja, joka liittyy kiinteistönomistajien kiinteistörekisteriin merkittyihin kalastusoikeuksiin. Tämän lisäksi on tietenkin tämä ympäristövastuupykälä, eli sehän kuuluu kaikille, niin saamelaisille kuin muillekin kalastajille, että pidämme huolta siitä, että lohta sitten joissa riittää. Kun se on nyt uhattuna, niin sen takia Teno on kiinni ja toivottavasti pysyy myös ensi kesänä, riippumatta ministeriön hieman ehkä onnettomistakin asetuksista, jotka eivät taida täyttää ihan oikeusvaltioperiaatteen muodostumispykälää.

Arvoisa puhemies! Näin suoraan sanoisin, että kun hallintolakia ja varsinkin sen 6 §:ää ei aivan noudateta, ajaudutaan yleensä vähän yksipuolisiin näkemyksiin, ja on vaara olemassa, että jonkun osapuolen näkemykset korostuvat liikaa. Hallintolaissa sanotaan, että viranomaisten toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden ja niiden on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia, ja olin kyllä hyvin yllättynyt aikoinaan, kun ministeriön virkamiehet esittivät, että Suomen neuvottelukuntaan olisi tullut kiinteistönomistajien edustus, jotka olivat itse asiassa koko tämän pykälän käsittelyn kohteena, niin ministeri poisti heidät sieltä. En tiedä, onko se suoraan hallintolain 6 §:n vastaista, mutta ainakin pidän tätä sen hengen vastaisena. Jos Suomen neuvottelukunnan muodostavat sellaiset henkilöt, jotka julkisesti ovat ilmoittaneet, että kiinteistörekisteriin merkityt oikeudet pitää mitätöidä, niin pidän sitä oikeusvaltionäkökulmasta hieman erikoisena, mutta se oli ministerin poliittinen ratkaisu, ja hän kantaa siitä varmaan sitten vastuun niin pitkään kuin omassa virassaan on.

Arvoisa puhemies! Vaikka tähän on jätetty vastalause, että tämä kokonaan hylättäisiin, koska entinen lainsäädäntö oli riittävä, mikäli sitä olisi noudatettu, niin kuitenkin siitä huolimatta nyt tässä ensimmäisessä käsittelyssä pykälää vähän katson sen oikeuskäytännön mukaan, minkä itse olen oppinut perustuslakivaliokunnassa ja ehkä muutenkin tämän eduskuntauran aikana.

Jos mennään tuohon 8 §:ään, ”Kalastuslupien myynnin järjestäminen”: Nythän toimivaltainen kalatalousalue on Tenon kalatalousalue, ja perustuslaissahan sanotaan, että julki-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 33/2022 vp

nen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Uskon kyllä, että nämä paikalliset henkilöt tästä tehtävästä selviävät, mutta tuon eduskunnan täysistunnossa julki, että nämä henkilöt ovat julkisesti ilmoittaneet, että ulkopaikkakuntalaisten kiinteistönomistajien kiinteistörekisteriin merkityt oikeudet pitää mitätöidä. Kun me annamme julkisia hallintotehtäviä tällaisille ihmisille, jotka julkisesti ilmoittavat, että toisen omaisuus pitää mitätöidä, niin itse panisin tähän kysymysmerkin, että voiko tällaiselle kalatalousalueelle sitten täydellä luottamuksella antaa julkisia tehtäviä. Eduskunta on todennut, että voi, ja toivottavasti nämä ihmiset sitten ovat sen arvoisia, että hoitavat näitä tehtäviä asianmukaisesti.

Sitten on tämä toinen pykälä, ”Kalastuslupien hinnoittelu”: Yleinen paikkakuntalaislupa on 40 euroa per kalastuskausi, kuitenkin maksuton alle 18-vuotiaille, ja sitten 150 euroa kalastuskausi on paikkakuntalaisen vapakalastuslupa, kuitenkin maksuton alle 18-vuotiaille. Sinänsä itselläni ei ole mitään tätä vastaan, koska ymmärrän paikallisten perinnettä ja saamelaisten perintökulttuurin säilymistä, mutta kuitenkin haluan tuoda julki sen, että tässä maa- ja metsätalousministeriön perusteluissa lukee: ”Esitetty 10 §:n muutos edistäisi saamelaista kalastuskulttuuria muuttamalla paikkakuntalaisten lasten luvat maksuttomiksi. Nyt esitetyllä voimaansaattamislain muutoksella saataisiin asetettua Tenolla kalastavat lapset luvan hinnan suhteen yhdenvertaiseen asemaan asuinpaikkakunnasta riippumatta.” Minulle ei aukene ihan tämä yhdenvertaisuusasia. Sinänsä on hyvä, mutta ei se voi mikään yhdenvertaisuus olla, kun ei semmoista ole ollut olemassakaan. Siellä asetuksessa 2020 on säädetty: ”Edellä 1 momentista poiketen alle 18-vuotiaan henkilön lunastamasta venekalastusluvasta peritään 40 euron maksu ja rantakalastusluvasta 25 euron maksu.” Nämä asetuksen määräykset tarkoittavat sitä, että alle 18-vuotias yksin kalastava lapsi tai nuori saa lunastaa yhden päivän kalastusluvan venekalastukseen 40 euron ja rantakalastukseen 25 euron hinnalla. Ei tällaisesta yhdenvertaisuutta, mihin hallituksen esitys nojaa, valitettavasti ole olemassa, ja tämä tieto on annettu myös perustuslakivaliokunnalle. — Arvoisa puhemies, menee vähän pitkäksi tämä puhelu, mutta pidän tätä periaatteellisesti niin tärkeänä asiana, että haluan tämän käydä läpi.

Tuo voimaansaattamislain 12 §: Norja reklamoi valtiosopimusrikkomuksesta sen takia, kun Suomi ei sitä pykälää halunnut noudattaa. Nyt se menee semmoiseen muotoon, että tämän osuusluvun, jonka pitäisi perustua aikaisemman voimaansaattamislain esitöiden mukaan siihen omaisuudensuojan alaisen omaisuuden määrään, kerroin — kuusi — on mielivaltaisen. Kun ihmisten omaisuutta jollakin tavalla arvioidaan, niin se ei koskaan saisi olla mielivaltaista vaan sen pitäisi olla tarkka luku. — Tämä tällä kertaa, ja palataan asiaan toisessa käsittelyssä. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Myllykoski.

16.29 Jari Myllykoski vas: Arvoisa puhemies! Jäin tänne tämän asian käsittelyn vuoksi, koska halusin kuulla edustaja Eestilän käyttämän puheenvuoron, jota arvostan kyllä sen asiantuntemuksen perusteella, mitä valiokunnassa on kuultu. Minullekin on jäänyt hieman, voisiko sanoa, hampaankoloon sen suhteen, että se, mikä sinulle kuuluu, sinun pitää saada. Ja tarkoitan tässä sitä, että jos minä ostan rakennuksen, missä on soranotto-oikeus johonkin minun tontistani vähän kauemmaksi, niin minä saan sen siinä kiinteistökaupassa,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 33/2022 vp

ja siltä osin olen edustaja Eestilän kanssa samaa mieltä, että kiinteistönomistajalla on se oikeus siihen, mitä kiinteistökauppaan ja sille kiinteistölle on kuulunut kalastuksen suhteen. Ja tämä on ollut todella ongelmallista. Silti täytyy sanoa, että vaikka vastalause tehtiin, niin teimme valiokunnassa töitä kyllä niin pitkälle kuin se oli mahdollista, että olisimme saaneet yksimielisen mietinnön. Se ei nyt niin tapahtunut, mutta siitä huolimatta en ristiinnautlitse edustaja Eestilää, koska hänen perusteensa ovat olleet omasta näkökulmastani perusteltuja ja hyviä.

Kun valiokunnan puheenjohtaja mietinnön esittelyn alussa sanoi, että aivan lyhyesti tätä asiaa ei pysty esittelemään, niin aina kun lohi nousee pöytään, keskustelu pitkittyy.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Hoskonen poissa. — Edustaja Eestilä.

16.32 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! Olisin tietenkin toivonut, että ministerikin olisi osallistunut tähän keskusteluun. Valitettavasti hän joutui sitten näköjään lähtemään pois. Mutta kiitän edustaja Myllykoskea kannustavista sanoista.

Kysymys ei missään nimessä ole siitä, pitäisikö jonkun saada jotakin yli sen, mitä ansaitsee. Kysymys on siitä, että puolustan saamelaiden oikeuksia ja myös paikallisten oikeutta harjoittaa kalastusta, koska se kuuluu heidän vakiintuneeseen elämänmuotoonsa, mutta sitä minä en kyllä sulata millään, että jos toisilla on myös omaisuuteen merkitty oikeuksia, niin niitä vähätellään ja tänne eduskuntaan valiokunnalle tuodaan semmoisia lausuntoja osakaskuntien yleisen kokouksen hyväksymättä, joissa korkeimman oikeuden päätöksiä vääristellään aika räikeälläkin tavalla. Pitäisi ymmärtää se, että jos kiinteistörekisteriin on merkitty kalastusoikeuksia, niin se on peruste, minkä takia joku yleensä on ostanut tämän kiinteistön ja sille on muodostunut rahallinen arvo. Eihän siellä kukaan osta tiloja, joissa on vain vaivaiskoivuja, ellei niihin sisältyisi kalastusoikeuksia. Ne ovat rahanarvoista tavaraa aivan samalla tavalla kuin kaikki muukin tavara, mikä yhteiskunnassa määritellään. Ja kun olen kokoomukselainen kansanedustaja, niin tietenkin minun tehtäväni on puolustaa ihmisten omaisuutta ja perustuslakiin merkittyä omaisuudensuojaa ja elinkeinonharjoittamisen vapautta. Ne ovat meille pyhiä asioita.

Ymmärrän, että tämä on vaikea asia monille ja vaikea asia poliittisesti varmaan myös ministerille. Sen takia toin tuolla esille, että tämmöisissä erittäin ristiriitaisissa ja hankalissa asioissa pitäisi ehdottomasti noudattaa lakia, ehdottomasti noudattaa hallintolakia, hallintolain 6 §:ää, ja pyrkiä hoitamaan asia mahdollisimman neutraalisti eikä asettua kenenkään puolelle. Tässä on sellaisia elementtejä, että tätäkin puhetta saattaa aika moni seurata tuolta netin välityksellä, ja se tässä jutussa on tärkeintä, että he luottaisivat siihen, että eduskunta ja perustuslakivaliokunta ja hallintoviranomaiset varmasti noudattavat oikeusvaltion periaatteita. Ja minä toivon nyt jatkossa, kun neuvottelukunta jatkaa ja ministeri vaihtuu, että sinne neuvottelukuntaan otetaan sitten kiinteistönomistajien edustus, koska heidän asiansahan tässä itse asiassa on kyseessä, eivät niinkään saamelaiden oikeudet.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Myllykoski.

16.34 Jari Myllykoski vas: Arvoisa puhemies! Tuohon on pakko yhtyä, mitä edustaja Eestilä valiokunnan jäsenenä toi juuri esille, että niin pitää olla, että kaikki tahot ovat edustettuina silloin, kun kaikkien tahojen asioista päätetään — sen pitää olla itsestäänselvyys.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 33/2022 vp

Mutta mitä pidemmässä puheenvuorossanne sanoitte siitä, että joku on sanonut jotakin aiemmin ja nyt toimii julkisen vallan edustajana, niin haluan kuitenkin uskoa siihen, että meillä jokaisella henkilöllä on oman henkilökohtaisen mielipiteen vapaus. Hän sitten siinä julkisen vallan toimessaan toimikoon sen mukaan, mitä häneltä edellytetään. Emme voi erotella mielipiteiden vuoksi jotakin ihmistä luottamatta siihen, että hän hoitaisi sitä tehtäväänsä sen julkisen vallan tahdon ja määräyksen edellyttämällä tavalla. Se nähtäköön sitten jäljempänä, mutta sensoreiden pitää olla herkällä, onko tämä järjestely ollut oikea. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Eestilä.

16.36 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! Edustaja Myllykoski on tässä asiassa täysin oikeassa, että jos jotkut henkilöt jotakin lausuvat omana mielipiteenään, niin sillä ei niin väliä, mutta silloin kun on mustaa valkoisella ja niitä lausuntoja annetaan eduskunnalle ja siellä lukee tällaisia tekstejä, niin se on pikkusen eri asia. Olen siinä käsityksessä, että jos joku on esimerkiksi osakaskunnan puheenjohtaja ja antaa julkisuuteen lausuntoja, niin ne eivät ole enää henkilökohtaisia lausuntoja. Hän edustaa osakaskunnan asiassa osakaskuntaa, ja varsinkin jos nämä lausunnot ja lausumat, mitä tällainen henkilö julkisuuteen antaa — Ylelle tai jollekin muulle tiedotusvälineelle — ovat sellaisia, jotka kuuluvat osakaskunnan yleisen kokouksen toimivaltaan, niin pidän silloin tätä jo pöntössä pitämääni puhetta edelleen pätevänä, enkä näe, että minun täytyisi tässäkään perua omia sanojani. [Jari Myllykoski: Ei tarvitsekaan!]

Kysymys on oikeudenmukaisuudesta, ja kysymys on hallintolaista ja sen noudattamisesta, ja nimenomaan eduskunnassa näiden pitää olla korkeassa arvossa. Näin ristiriitainen asia jos saa poliittisen luonteen jo siitä, miten joku neuvottelukunta muodostuu, ja sieltä viime metreillä potkitaan vastoin ministeriön näkemystä joku tietty osapuoli pois sen takia, koska sillä on todennäköisesti erilaisia näkemyksiä, niin pidän sitä huonona hallintona.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 30/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisälön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.